

A fenntartó felügyeleti jogába én beleérttem a “szakszerű működés” ellenőrzését is, erre viszont nem az államigazgatás hivatalnokainak kell alkalmasnak lenniük, hanem szakembereknek. A funkciót megbízásokkal lehetne gyakorolni (központi szerepkörű intézmények, egyesületi szakértői csoportok kaphatnának fizetett megbízásokat vagy tartós felkérést.).

A szakmai folyóiratok “irányításáról” az a véleményem, hogy másodlagos a lapgazda kiléte. A szerkesztőség önállósága, szuverenitása és a működés feltételeinek biztosítása fontos első fokon. A lapok tartalmilag úgy is olyanok, amilyenné a szakma teszi azokat közreműködéssel, kritikával, részvétellel vagy közönnyel. Számomra az a fontos, hogy legyenek és nem az, hogy kormány szerv vagy szakmai egyesület jegyzi a tulajdonjogot.

III. A stratégiai célok kijelölése

A vitaanyag jól kidolgozott része ez a fejezet. Tudatos, kiérlelt koncepciót sugall, érdemes a legitimitás elnyerésére. Én minden itt megfogalmazott céllal egyetértek (részletes véleményem a Könyvtárosban már korábban nyilvánosságot kaphatott), csupán sorrendiségi módosító javaslatom van. Tennivalóink közül első helyre sorolom, hogy a könyvtáraknak mielőbb ki kell vívniuk a jó értelmű megkülönböztettség státuszát az állami feladatok sorában. Ezután, jövőbeli súlyára is tekintettel, a hazai könyvtári szolgálat koncepciózus, átfogó automatizálási tervének megalkotását érzem sürgetőnek. Ezt a programot a hivatalos könyvtárpolitika rangjára kell emelni és megvalósítása érdekében koncentrálni a szellemi és anyagi energiákat.

Szombathely, 1990. április 12.

Tilcsikné Pásztor Ágnes

A munkahelyi közművelődési könyvtárak fenntartására természetesen nem kötelezhetők a szakszervezetek, de működtethetnek könyvtárat, akár a munkáltató támogatásával is, illetve létrejöhetnek tisztán vállalati pénzből finanszírozott könyvtárak is. Ez megegyezés kérdése.

Ha a könyvtárakat a művelődés alapintézményeként tekintjük, ha a szakszervezeti mozgalom érdekvédelme a szellemi, kulturális érdekek védelmét is jelenti, ha a munkahelyeken működő könyvtárak gyakran első, illetve utolsó lehetőséget teremtik meg annak, hogy az emberek könyvet vegyenek a kezükbe, olvasóvá váljanak, akkor nem lehet kétséges e könyvtárak szerepe, léte.

Tapasztalataink szerint ma már a felelősséggel gondolkodó szakszervezeti tisztviselők minden korábbinál átgondoltabban figyelemmel kísérik azt, hogy mire fordítják a tagság pénzét. Milyen a könyvtár? Kik használják? Érdemes-e rá költeni? Az odafigyelés igazából hasznos, s ha ez a szakemberekkel (az ellátóközpont munkatársaival) való közös gondolkodással társul, akkor a munkahelyeken nem a megszüntetés az első reakció, hanem a továbbgondolás: hogyan lehet jobban megfelelni a használói igényeknek.

Mi is a szakszervezeti könyvtárak feladata ma? A nevelés? Amit már annyian, annyiszor megpróbáltak az elmúlt évtizedekben a jól ismert eredménnyel? Azt gondo-

lom, más a mi dolgunk. Megismerni az igényeket, az érdeklődést. Kíváncsivá tenni az embereket és érdekeltté tenni őket az ismeretszerzésben. Ellátni azokkal az információkkal, melyek birtoklása már szükségletté válik ma, amikor remélhetőleg egyre többen kényszerülnek döntésre az őket érintő kérdésekben. Ellátni olvasnivalóval. Azt tenni a kezük ügyébe, amit készek elfogadni. Ellátni a mindennapi életet segítő, közhasznú, praktikus ismereteket közvetítő könyvekkel. Röviden: igény szerint szolgáltatni.

A hazai közművelődési könyvtári ellátás problémáinak megoldását nem a kettős ellátás megszüntetése fogja jelenteni. Ha ez a kettősség nem párhuzamos, egymást átfedő ellátást jelent, hanem funkcióbeli különbséget, akkor fenntartható a két hálózat. Kérdés az is, hogy a munkahelyi közművelődési könyvtárak működtetését tudja-e, akarja-e a tanácsi hálózat vállalni? A szakmából sokan a tanácsi közművelődési könyvtárak nehézségeinek megoldását a szakszervezeti könyvtárak megszüntetésében látják. Azonban a megszüntetés következményeivel is számolni kell: az aktív keresők jelentős részét kizárjuk a könyvtári ellátásból.

Szombathely, 1990. január

Ugrin Gáborné

Feltétlenül szükségesnek érzem, hogy Egyesületünk is hozzájáruljon a “holnapi követelményeknek megfelelő könyvtári közgondolkodás és közcselekvés, ha úgy tetszik, könyvtárpolitika kialakításához”. E munkához hasznos segítség az Elnökség összeállítása. A szerteágazó, lényegre törő, számtalan gondolatsort elindító összeállítás figyelemre méltó érték.

A könyvtárüggyel kapcsolatos közös elvi álláspontunk kialakítása, rögzítése is megérdemel annyi energiát, amennyit az elmúlt 1-2 évben a szervezeti, szervezési kérdésekre fordítottunk.

Most csak két gondolatot vetnék fel:

- Az iskolai munka könyvtári ellátása egyértelműen az oktatásügy felelőssége ma már. Természetes, hogy emellett érdemes fenntartani a könyvtári ellátórendszereket, a kettős funkciót ellátó iskolai könyvtárakat, az ÁMK-t, s minden alternatív megoldást, ami szakmailag indokolt; az anyagiakat illetően ki kellene dolgozni, melyik szolgáltatásnak milyenek az anyagi feltételei, s ez után lehet garanciát keresni: ki honnan, mennyivel járul hozzá egy-egy működési kiadáshoz.
- Az iskolák részéről a könyvtárosok képzése és a megfelelő szinten működő iskolai könyvtári szaktanácsadás kiemelten fontos.

Az MKE Iskolai Könyvtárosok Szekciójának állásfoglalása az időszerű tennivalókról

Az utóbbi 30 évben az iskolai könyvtárügyben sok területen jelentős eredményt értünk el: az állomány nagysága növekedett, a társadalmi munkás tanárok helyett ma a könyvtáros tanárok díjazás ellenében végzik munkájukat, lényegesen nőtt a könyvtárak alapterülete, létrejött az országban a szaktanácsadói szervezet...